

XIX საუკუნის მეორე ნახევრის მოსახლეობის ცვლილება

XIX საუკუნის მეორე ნახევარი საქართველოს ისტორიაში დიდი ცვლილებების დრო იყო. ამ პერიოდში ქვეყანა თანდათან იწყებდა განვითარების ახალ გზაზე დადგომას. ხალხის ცხოვრება შეიცვალა, გაიზარდა ქალაქები და შეიქმნა ახალი ფენები საზოგადოებაში.

პირველ რიგში, ბატონ-ყმობის გაუქმებამ (1861 წელს) დიდი მნიშვნელობა იქონია. გლეხები თავისუფლები გახდნენ, მაგრამ ბევრმა მათგანმა მინა ვერ შეინარჩუნა. ამიტომ ისინი სოფლებიდან ქალაქებში წავიდნენ, სადაც უფრო მეტი სამუშაოს პოვნის შანსი ჰქონდათ. სწორედ ამან გამოიწვია ქალაქების მოსახლეობის სწრაფი ზრდა. ამავე დროს შეიქმნა რკინიგზა, რამაც ერთმანეთთან დააკავშირა საქართველოს ქალაქები. ფოთი გადაიქცა მნიშვნელოვან პორტად და სავაჭრო ცენტრად. რკინიგზის წყალობით საქონელი უფრო მარტივად გადაიზიდებოდა, წარმოება გაიზარდა და ქალაქებში ახალი სამუშაო ადგილები გაჩნდა.

მრეწველობაც განვითარდა — დაიწყეს მანგანუმის, ქვანახშირის და სხვა რესურსების დამუშავება. წარმოების გაფართოებამ ბევრი მუშა მოიზიდა, რის შედეგადაც გაჩნდა ახალი ფენა — მუშები.

საზოგადოებაში დიდი ცვლილება შეიტანა განათლების გავრცელებამაც. გაიზარდა წერა-კითხვის მცოდნე ადამიანების რაოდენობა, შეიქმნა სკოლები და სასწავლებლები. გაჩნდა ინტელიგენცია — მასწავლებლები, ექიმები, იურისტები და სხვა განათლებული ადამიანები, რომლებიც აქტიურად მონაწილეობდნენ ქვეყნის განვითარებაში.

ასევე ამ პერიოდში გამოჩნდნენ თერგდალეულები — ახალგაზრდები, რომლებიც რუსეთში სწავლობდნენ და დაბრუნების შემდეგ საქართველოში ეროვნული მოძრაობა დაიწყეს. მათ სურდათ ქვეყნის გაძლიერება და ხალხის განათლება.

ამ ყველაფერმა შეცვალა მოსახლეობის სტრუქტურაც:

გაჩნდა მუშათა და ინტელიგენციის ფენები;
ქალაქებში გაიზარდა ხელოსნებისა და ვაჭრების რიცხვი;
ქალაქები უფრო მრავალფეროვანი და განვითარებული გახდა.

დასკვნა:

XIX საუკუნის მეორე ნახევარი საქართველოში პროგრესის და განახლების დრო იყო. ბატონ-ყმობის გაუქმებამ, მრეწველობისა და რკინიგზის განვითარებამ, განათლებამ და ეროვნული მოძრაობამ ქალაქები გააფართოვა და შეცვალა საზოგადოების ცხოვრება. სწორედ ამ პერიოდში დაიწყო საქართველოს ჩამოყალიბება თანამედროვე სახელმწიფოდ.